

4.

Dynamiczna i pozytywna grupa podwórkowa

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

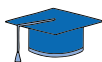
Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Aktywność w środowisku

Umiejętność kontaktowania się z rówieśnikami

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wykształcenie postawy altruistycznej

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Wspólne przebywanie i zabawy w gronie grupy blokowej, podwórkowej.
- Czy znam wszystkich moich sąsiadów, rówieśników?

- Czas i pomysły przeznaczone na budowanie wspólnoty blokowej, podwórkowej.
- Wpływ rówieśników na moje postępowanie.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Osoby mieszkające wokół mnie są moimi znajomymi.
- Wszystkie dzieci i młodzież z mojego bloku, podwórka są moimi kolegami.
- Należy zorganizować czas, aby przebywać z kolegami i koleżankami, z bloku lub podwórka.

Zasady

- Ze wszystkimi się witam i nawiązuję krótki dialog.
- Nie wyłączam nikogo z grona znajomych.
- Chętnie przebywam z moimi kolegami, koleżankami.
- Rozmawiam z rodzicami na tematy społeczne.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Wszystkie dzieci w bloku, na podwórku moralnie są moimi dziećmi.
- Powinno się mieć poczucie odpowiedzialności za wszystkich mieszkańców, a szczególnie za młodzież i dzieci.
- Należy reagować na złe zachowanie, a pochwalać dobre.

Zasady

- Staram się nawiązywać kontakt z dziećmi i młodzieżą z mojego bloku, podwórka.
- Pomagam w organizowaniu wspólnych spotkań, zabaw, wycieczek.
- Obserwuję, co dzieje się w środowisku blokowym, podwórkowym.
- Rozmawiam z domownikami na tematy społeczne.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Środowisko rówieśnicze pełni ważną funkcję wychowawczą.

- Nauczyciel ma pośredni wpływ na środowisko uczniów poprzez kształtowanie ich postaw.
- Środowisko pozaszkolne ma duży wpływ na wychowanie.

Zasady

- Znam środowisko, z którego pochodzą moi uczniowie.
- Obserwuję grupy środowiskowe uczniów.
- Podejmuję z rodzicami wspólne zadania wychowawcze.
- Spędzam z innymi swój wolny czas.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Proponujemy uczniom konkurs z atrakcyjnymi nagrodami na pomysł i realizację inicjatywy aktywizującej ich małą wspólnotę lokalną – blok, kamienicę. Może być to wystawa starych fotografii ze zbiorów mieszkańców kamienicy; może – zaadaptowanie często niewykorzystanej części wspólnej budynku (suszarnia, magazyn) na miejsce cyklicznych spotkań. Dobrym miejscem spotkań są obiekty sportowe, boiska, tereny rekreacyjne, skwery, parki. Jeśli młodym ludziom spodoba się ten pomysł, później sami będą wychodzić z inicjatywą.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Nastąpiło zapoznanie się dzieci, rodziców i wychowawcy w środowisku podwórkowym, w bloku, w miejscu wspólnego zamieszkania¹. Integracja małych wspólnot lokalnych staje się możliwa dzięki inicjatywom wychodzącym od młodych i od rodziców. Wspólne działania przyczyniają się do zacieśniania znajomości, więzi koleżeńskich, sympatii.

1.10. ZAGROŻENIA

Możliwy jest całkowity brak kontroli nad środowiskiem blokowym, podwórkowym. Pojawia się obawa i strach otoczenia w przypadku złego zachowania dzieci i młodzieży. Grupy blokowo-podwórkowe są pod wpływem agresyw-

¹ „Braterski dialog ludzi dokonuje się jednak nie przez postępek, lecz głębiej, we wspólnocie osób, która wymaga wzajemnego poszanowania ich pełnej godności duchowej. Objawienie chrześcijańskie oferuje wielką pomoc w budowaniu wspólnoty osób, a równocześnie doprowadza nas do głębszego zrozumienia praw życia społecznego, które Stwórca zapisał w duchowej i społecznej naturze człowieka”. KDK 23.

nych i wulgarnych grup patologicznych². Brakuje umiejętnego zorganizowania wolnego czasu. Środowisko dorosłych jest bezradne wobec agresywnego zachowania zdeprawowanych młodych. Takie grupy mogą terroryzować okolicę.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Każdy jest częścią społeczności, w której żyje. We wspólnocie odkrywa się wartość przebywania z innymi ludźmi. Jedną z relacji jest relacja z kolegami i koleżankami na podwórku. Środowisko rówieśnicze pełni ważną funkcję wychowawczą. Podstawą relacji z innymi ludźmi jest życzliwość – drugi człowiek ma taką samą wartość jak ja. Dzieci i młodzież spędzają wiele czasu w szkole.

² „Wśród młodzieży w niektórych środowiskach szerzy się narkomania. Młodzi ludzie używają środków, które są straszliwe w skutkach i powodują zmiany dziś nieuleczalne. Mamy dwudziestoletnich młodzieńców i dziewczyny, które muszą umierać, bo ich organizm niszczy narkotyki. Ostrzegamy każdego młodego człowieka, żeby nie niszczył w sobie daru Bożego. Wytwarza się ten nałóg w kręgach młodzieży, w grupach przez jakąś ciekawość, gdy źli ludzie, którzy na tym zarabiają, podsuwają narkotyki”. J. Glemp, *Prymas Polski do młodzieży...*, dz. cyt., s. 121.

Tam budują relacje z rówieśnikami. Młodszy uczniowie, którzy po zakończonych zajęciach dydaktycznych przebywają na świetlicy, do domu wracają nawet po 10 godzinach. Uczniowie, którzy wcześniej kończą zajęcia, mają jeszcze czas na budowanie relacji z grupą blokową czy podwórkową. Do spotkań dochodzi na skwerkach, na boiskach, w parkach. Ważne, aby młodzi ludzie mieli miejsce, w którym mogliby gromadzić się także zimą, dlatego warto udostępniać części wspólne w budynkach wielorodzinnych, np. strychy, suszarnie.

Należy uczyć, że wszystkie dzieci z najbliższej okolicy są potencjalnymi znajomymi i należy się im szacunek. Nie można nikogo wykluczać ze swojego grona. Ważną rolę w takiej relacji odgrywają dorośli, ponieważ powinni oni niejako stać na straży poprawności tych relacji, aby nie doszło do braku jakiegokolwiek kontroli nad grupą. Nauczyciele razem z rodzicami podejmują zadania wychowawcze. Integracja wspólnot lokatorskich jest możliwa dzięki inicjatywom wychodzącym nie tylko od młodocianych, ale także od rodziców. Wspólne działania wpływają na pozytywny charakter grupy blokowej czy podwórkowej. Dorośli są odpowiedzialni za własne środowisko społeczne i tę wiedzę powinni wpajać swoim dzieciom. To, czy nauczą dzieci postawy życzliwości wobec innych ludzi i środowisk, będzie rzutowało na dorosłe życie ich dzieci. Wspólnotowość nie wiąże się tylko z najbliższą okolicą czy szkołą, ale z późniejszym środowiskiem pracy czy wspólnotą europejską.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Któż z nas nie zna mieszkańców Stumilowego Lasu? Krzyś, Kubaś Puchatek, Prosiaczek, Królik, Kłapouchy, Sowa Przemądrzała, Mama Kangurzyca i Małeństwo mają różne usposobienia i różnie się zachowują, jednak każde z nich można porównać do określonego ludzkiego charakteru.

Wniosek z lektury jest taki, że chociaż bohaterowie różnią się od siebie, to mogą nawiązać wspiane przyjaźnie. Każdy jest inny, ale warto rozmawiać i dogadywać się, wypracować kompromis, bo on wszystkim wychodzi na dobre.

A jeśli pewnego dnia będę musiał odejść? – spytał Krzyś, ściskając Mi-siową łapkę. – Co wtedy? – Nic wielkiego – zapewnił go Puchatek – Po-siedzę tu sobie i na Ciebie poczekam. Kiedy się kogoś kocha, to ten drugi ktoś nigdy nie znika (...).

„Kubuś Puchatek” to opowieść m.in. o przyjaźni. Każdy ma jakieś wady, np. Prosiaczek jest bardzo bojaźliwy, ale jest też bardzo życzliwy dla wszystkich. Kłapouchy ciągle narzeka, ale chętnie pomaga innym. Ludzie, których spotykamy na co dzień, nie są tacy sami jak my. Każdy z nas ma jakieś wady i ograniczenia, ale nie można nikogo potępiać, tylko trzeba przyjrzeć mu się uważnej i dostrzec jego dobre strony. Takie bliższe poznanie może zaowocować wspólną przyjaźnią na całe życie.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Jan Paweł II, *Wybierajcie Chrystusa jako swego Mistrza i Zbawiciela*. Audycja w Auli Pawła VI, 13.02.1980, w: tegoż, *Nauczanie papieskie III*, 1, 1980, dz. cyt., s. 153.

Wybierajcie Chrystusa na swego najwspanialszego Mistrza i Nauczyciela. On was uwolni od egoistycznych namiętności, zamiłowania mody i chęci naśladowania ogółu. Ileż to młodych ludzi sądzi, że stają się wolni, ponieważ nie ulegają autorytetowi rodziców i wychowawców, podczas gdy nie zdają sobie sprawy, że stali się biernymi niewolnikami opinii byle jakiej grupy!

Elementarz Benedykta XVI (Josepha Ratzingera) dla pobożnych, zbuntowanych i szukających prawdy, oprac. M. Zawada, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2008, s. 229.

Wychować to tyle, co właściwie wprowadzić drugiego człowieka w jego wolność. Dzięki temu uczy się on jej wewnętrznych praw, uczy się ludzkiego bytu. Posłuszeństwo jest elementem, który służy sprawie tego wdrażania w wolność. Rzecz jasna, wychowanie wymaga akceptacji ze strony dziecka.

Przykład świętej Teresy z Lisieux zachęca nas do praktykowania małej drogi miłości, by nie przegapić okazji do dobrego słowa, uśmiechu, każdego małego gestu, zasiewającego pokój i przyjaźń. Na ekologię integralną składają się również proste codzienne gesty, przełamujące logikę przemocy, wyzysku, egoizmu. Tymczasem świat szalejącej konsumpcji jest równocześnie światem znęcania się nad życiem we wszystkich jego formach.

LS 230.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Dawaj każdemu, kto cię prosi, a nie dopominaj się zwrotu od tego, który bierze twoje. Jak chcecie, żeby ludzie wam czynili, podobnie wy im czyńcie. Jeśli bowiem miłujecie tych tylko, którzy was miłują, jakaż za to dla was wdzięczność? I grzesznicy to samo czynią. Jeśli dobrze czynicie tym tylko, którzy wam dobrze czynią, jaka za to dla was wdzięczność? I grzesznicy to samo czynią. Jeśli pożyczek udzielacie tym, od których spodziewacie się zwrotu, jakaż za to należy się Wam wdzięczność? I grzesznicy pożyczają grzesznikom, żeby tyleż samo otrzymać. Wy natomiast miłujcie waszych nieprzyjaciół, czyńcie dobrze i pożyczajcie, niczego się za to nie spodziewając. A wasza nagroda będzie wielka, i będziecie synami Najwyższego; ponieważ On jest dobry dla niewdzięcznych i złych. Bądźcie miłosierni, jak Ojciec wasz jest miłosierny (Łk 6,30-36).

Por. Mt 5,40-48.

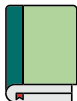
3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

„Wszystko mieli wspólne” (Dz 4,32). Wszystko, co posiada prawdziwy chrześcijanin, powinien traktować jako dobro, które ma wspólne z innymi, oraz zawsze powinien być gotowy i chętny przyjść z pomocą najbardziej potrzebującym. Chrześcijanin jest zarządcą dóbr Pana. (KKK 952).

Por. KKK 953.

IV. LITERATURA PRZEDMIOTU

Elementarz Benedykta XVI (Josepha Ratzingera) dla pobożnych, zbuntowanych i szukających prawdy, oprac. M. Zawada, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2008.

Franciszek, enc. *Laudato si'*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2015.
Glemp J., *Prymas Polski do młodzieży. Katechizm nie tylko dla bierzmowanych*, wyd. Bonum, Przybyszew 2006.

Jan Paweł II, *Bóg bogaty w miłosierdzie*. Homilia wygłoszona na Błoniach krakowskich podczas VIII pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny, 18.08.2002, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 1211-1215.

- Jan Paweł II, adh. *Christifideles laici*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 351-489.
- Jan Paweł II, adh. *Ecclesia in Europa*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 627-725.
- Jan Paweł II, *Wybierajcie Chrystusa jako swojego Mistrza i Zbawiciela*. Audiencja w Auli Pawła VI, 13.02.1980, w: tegoż, *Nauczanie papie-skie III*, 1, 1980, red. F. Kniołek, wyd. Pallottinum, Poznań–Warszawa 1985, s. 153-155.
- Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współ-czesnym *Gaudium et spes*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 526-606.
- Wyszyński S., *Ojciec Nasz. Rozważania*, wyd. Pax, Warszawa 2001.